

DÉLVIDÉK

Verseczi társadalmi és közművelődési vegyes tartalmú hetilap.

Szerkesztőségi iroda: Versecz, laktanya-utca 1054. szám — ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden küldemény és levelezés. A szerkesztőség számára a levelek és egyéb írásbeli közlemények különben özv. Kirchnerné felvételi és rendező irodájában (az Andrássy-sétány és iskola-utca sarkán lévő Kádics-féle házban) is átvételnek.
Előfizetési díj: Negyedévre 1 frt. 25 kr. — Félévre 2 frt. 50 kr. — Egész évre 5 frt.

Egyes szám ára 10 kr.

Felelős szerkesztő: **Perjéssy Lajos**

Kiadó-hivatal: Kirchner-féle könyvnyomda Verseczen — ide intézendők a kiadó-hivatalt illető előfizetések, hirdetések és felszólamlások.

Hirdetési díj: A hirdetésekért járó díj legutányosabban számítottatik. — Bélyegdíj minden beiktatásért 30 kr. — A nyílt-térben egy sor 10 kr. — A hirdetésekért kérjük pénteken délig beküldeni.

I. évfolyam.

Vasárnap 1892. évi december 18-án.

31. szám.

Versecz 1892. december 18.

A téli évad a hóval és zúzmarával, a hideggel beköszöntött. Az emberek most inkább egymásra vannak utalva, a társadalmi élet felpezsdül s nagyobb tevékenységnek indul.

A társadalmi mozgalom vidékünkön is erős lendületet vett s aki figyelemmel kíséri lapjainkat bizonyára hazafias öröm tölti el szívét, hogy a Délvidék magyar társadalmá mind sürűben ad életjelt magáról.

Előadások, felolvasások, hangversenyek rendeztetnek, hogy a társadalom elemei tömörüljenek, hogy a hazai kultúra minél nagyobb tért foglaljon el s annak áldását minél többen élvezzék.

Most még csak a kezdetnél vagyunk, mert hisz csak néhány éve, hogy a magyar társadalom elemei a tettek mezejére léptek, s hogy életjelt adott magáról e vidék magyar társadalmá is.

A kezdeményezők munkája sok akadályra talált s az a nemes cél, mely a kis csapatot vezette, nem lebegett ott minden ember előtt.

A magyar nyelv, mely ma már mind inkább nagyobb tért hódít vidékünkön is, csak egy-két évtized előtt is alig-alig csendült meg az ember fülében, mert hisz a nevelés, mely ma nemzeti alapra van fektetve, akkor még nem érezte ennek szükségét, abban tetszelgett magának, hogy a hazai nyelv rovására az idegen nyelveket istápolta.

A társadalom feladata, hogy azt a szellemet, melyet a mai ifjúságban az iskola élesztget, továbbra is fentartsa.

A társadalom legyen az ifjúság nemzeti irányú nevelésének vezérlője s ezen fontos hivatását akkor teljesíti, ha alkalmat nyújt az ifjúságnak a társas érintkezésre, ha szerepet jelöl ki számára, hogy majdan szerzett tapasztalatait a nemzet jólétének előmozdítására érvényesíthesse.

Igy fogjuk mi fel társadalmi mozgalmainknak jelentőségét s így várunk attól ha nem is a jelenben, de a jövőben üdvös hatást.

Manapság a társadalomnak fontos szerep jutott közéletünkben s kiváló jelentőségét elvitatnunk nem lehet, de magasztos feladatának csak úgy felelhet meg, ha annak szolgálatába szegődik mindenki, ki bármi csekély tetterőt érez magában arra, hogy tenni akar.

A társadalmi munkásságban nem mérlegeljük az erőket, csak a jó akaratot keressük s ezt kérjük mindenkitől, ki önzetlen lelkesedéssel hordja szívén azt az ügyet, melyet a társadalmi tevékenység által kívánunk előmozdítani.

A szegénység legnagyobb ellensége, a tél már itt van. A nyomorgók, szűköldődők sorsán ismét csak a társadalom segíthet.

A szegénység sohasem tűnik fel oly borzasztóságában, mint a tél alatt s a tár-

sadalom jótékony keze száráthatja fel csak az éhezők könyeit.

Itt is érvényesítheti a társadalom nemzeti feladatát, mert míg egy részt a nemzet szegényeinek sorsán enyhit, más részt a nemzeti kultúrának tesz szolgálatot, ha a szegények javára rendez előadásokat.

Örömmel látjuk, hogy társadalmunk fel fogta nemes hivatását s tevékenyen működik a haza javára.

Csak előre kitartással, legyen biztónk a jövő, mely meg fogja hozni a fáradozás gyümölcsét.

Ismételve üdvözöljük, azokat kik társadalmi mozgalmaink élére állottak! **F.**

Ajándék-könyvek.

— A közelgő ünnepek alkalmából. —

Műveltebb családok szokása, hogy karácsonyi és újévi ajándékkul gyermekeiknek a lélek művelésére alkalmas, maradandó becsű könyveket vásárolnak.

Az angol és német irodalom azon illusztrált műveinek, melyek épen ilyen alkalmakra valók, rengeteg a száma; a szép tartalmu és szép kiállításu művekkel kedveltetik meg az olvasást: vele a könyvek becsülését!

Nálunk — fájdalom! — sokan vannak még, a kik a könyveket nem becsülik, s hogy ezek becsüljék, arra már egyhamar nem is gondolhatunk! Törekvésünknek oda kell irányozva lenni, hogy a jövő generációt nyerjük meg s ez nemcsak az iskolától, de a szülőktől is függ, sőt inkább a szülőktől, mint az iskoláktól! mert az iskola csak fölkelheti az olvasást, a tudás vágyát, de azt kielégíteni már a szülők vannak hivatva, erre való könyvek szerzése, ajándékozása által.

A valóban értékes, tartalmas könyv a legbecsebb szerzemény s nagyon örvendhet az a szülő, kinek gyermeke a könyveket szereti és megbecsüli.

Malvinhoz.

Galamb vagy te, én — a holló
Elrablom a galambot,
Szép leány ugye hogy ügyesen
Eszeltem ki a dolgot?!
De csalódtam, hogy a galamb
Félnék s lopni nem szeret,
Nem én loptam, ő lopta el
Az én hollószívemet!

Petike.

Tárca.

Egy álom.

Irta: **Sárga.**

(A „Délvidék“ eredeti tárcaja.)

Egy sötét nagy terem, a halál tanyája,
Komor mély siri csend szállott le rája;
Körül a falakon mély gyászos takaró,
Középen ravatal, azon egy koporsó.
A ravatal körül magas gyertyatartók
Sorakozva állnak, megannyi őrt állók;
Sápadozó fényt vet a gyertyáknak lángja
Az ifju halottnak hófehér arczára. . . .

* * *

Oly fullasztó érzés nyomja a keblemet,
Talán — nem is veszek többé lélekzetet?!
A szívem meg csendes, — dobbanás nem hallszik,
Hej már az sem éled, alszik az is — alszik. . . .
Nehezen eszmélek, agyam — oh oly nehéz,
A halott tört szeme, az meg csak egyre néz!
Vagy talán nem is néz?! . . . Oh nem, mert a halott,
Istenem! — Istenem, hiszen az én vagyok!!

Szegény fejem bárcsak oly zsidbadt ne volna,
Hogy eszmélni tudnék, láthatnék a multba,
Hogy is volt? — Hogy jöttem én e koporsóba,
Vagy talán jobb így, ha nem eszmélek róla?! —
De ah dereng! — A szív! — Igen, oka ez volt,
Szerettem egy angyalt, elbűvölt, elbájolt;
Mint vándort délibáb végtelen rónákon,
Csalogatott engem mámorító álom.
Lángoló szerelmem: tüzes nap sugára,
Tikkasztott, érezem, megöl nem sokára,
Ha oázist végre nem talál a lelkem,
Szomját, hogy olthassa viszon szerelemben.
De a vélt oázis nem volt csak délibáb,
Hitegető mosoly, az csábított tovább;
Az is eltűnt végre. — A játék untatta
A kis lányt, elűzött . . . Ez döntött a sirba. . . .

* * *

A gyertyákról felhők: kísérteti árnyak,
Miként ha kúsznának, olyan lomhán szállnak,
Majd rejtett légvonal kergeti el őket;

Ezt szemlélve töltök végtelen időket. . . .
De nyilik az ajtó, — oly halkan, nesztelen,
És mint tört virágszál, roskadva megjelen:
— Fekete ruhában, előmlő fátyollal, —
Mégis egy, ki megszánt, egy gyászoló angyal. —
Fátyolát felhajtja . . . Oh ezen vonások!
Mennyiszor néztem én, — ez volt a nagy átok!
Ily angyalarcz mögött, — Isten oh mondó nekem —
Hogy lehet a lélek, oly igen kegyetlen?! . . .
A koporsó előtt, összekulcsolt kézzel
Megáll, és mereven bámul nagy szemével,
Oly száraz, égető annak a sugára,
Még egy árva könnycsepp sem gyűl a pillára.
Mint a madonnáé, fájdalmas az arca,
Tükröződik azon a kebelnek harcza,
Kétségbesés, önvád, keserű gyötrelm,
Vigasztalan bánat, elfojtott szerelem. . . .
Szólnék már, szívemet hasítja e bánat,
Ha a halál keze, le nem fogná számát,
Kiáltanék szörnyen, hej de még egy hang sem
Jöhet ki ajkamon, hogy rajtam könnyítsen. . . .

* * *

Sokáig némán léz . . . Egyszerre feljajdul,
Iszonyú sikojjal a halottra borul,
Szeméből megered sűrű könnyek ája,
Ráperegnek azok, a halott arczára.
Görcsösen öleli, szólítja a nevén:
„Ébredj fel, oh halljad mily hön szeretlek én!
„Oh csak egy szót mondjál, — az egyet, hogy hallod,

azokat rendben tartja és mintegy szeretettel ápolja. Az ilyen nő lelkiereje rendesen szelíd, komoly foglalkozásra hajlandó s nem a vásott utcái társakban, hanem könyveiben fogja a maga örömét keresni, a minthogy sohasem lehet üreslelkű az, ki a könyvekkel örömet foglalkozik.

A jó könyvek még sohasem okoztak senkinek fájdalmat s tartalmuk kimeríthetetlen, észre, szívre, képzelemre és akaratra egyaránt nevelőleg és művelőleg hat.

Most hirdetik a könyvkiadók az ünnepi ajánlékokra alkalmas könyveket. Melegen ajánljuk ezeket olvasóink, különösen a szülők figyelmébe.

Dicséretére válik könyvkiadóinknak, hogy az illusztrált művek kiadásával, áldozatokkal is gazdagítják irodalmunkat. Nagyobb érdemet szereznek ezzel a nemzeti közművelődés körül, mintha annak palotákat építenének — bár ezek is szükségesek és bizonyos irányban képző hatást gyakorolnak.

Nálunk a kiadó nem várhatja azt, hogy a külföldön is elterjesztheti kiadványát, mi nem vagyunk oly szerencsések, mint a németek, kik hazánkban tiszter több német munkát adnak el, mint a mennyi magyart képesek vagyunk forgalomba hozni: de éppen azért kötelességünk kiadóink áldozatkészségét méltányolni és úgy nemzetgazdasági, mint nemzeti közművelődési szempontból a hazait pártolni. — Jó alkalom nyílik erre a karácsonyi és újévi ünnepek alkalmából!

149. szám. éln. 1892.

Felhívás.

Az általam, egy árvaházi alap létesítése céljából megindított eszme nem csak szűkebb, hanem legtágasabb körökben is oly örömdetes felkarolásra talált, hogy ezen alap úgy egyesek, valamint a törvényhatósági bizottságnak adakozásai által is 1885. év óta 7582 frt. 24 kr. növekedett.

Az eddig elért szép eredmény által felbátorítva és tekintettel arra, hogy ezen összegnek nagy része az újévi üdvözlések megváltásából származik, a közelgő 1893. új év alkalmából is Versecz város tisztelt polgárságának minden alkalommal tanúsított áldozatkészségéhez fordulok oly kéréssel, miszerint eme nemes cél támogatása végett, az 1893. újévi üdvözléseket is bármily csekély összeggel megváltani sziveskedjék, mely összeg fenti célra fordíttatni és nyilvánosan nyugtáztatni fog.

A megváltás eszközölhető a rendőrkapitányi hivatalnál, a „Délvidéki Nemzetör“, a „Délvidék“, a „Werschetzer Gebirgsbote“ és a „Neue Werschetzer Zeitung“ szerkesztői irodáiban, hol a megváltási jegyek is ki fognak adatni.

Verseczen, 1892. december hó 16-án.

Seemayer, polgármester.

„Mit én szerelmesed, bánkódva bevallok;
„Oh mondjad ez egy szót, kegyelmezz szívemnek,
„Vigasz lesz az, s gyógyír vérező sebemnek.
„Bűnhődött már e szív, oh úgy meg lett verve,
„Hogy „akkor“ nem győzött rajta a szerelme.
„Szerettelek mindig; első pillantásra
„Féled szállott lelkem, s szívem dobbanása,
„Hej, de e büszke szív, még sem hajolt meg az,
„Pedig szerelme volt öröme s a vigasz.
„Nem látgy ömlengéssel, esdeklő szavakkal
„Hódítani szívemet nem tudtad azokkal,
„Hej mert kemény zsarnok kellett a szívemnek
„Ki rablánczba veri, hogyha fáj is ennek,
„Igy meg a zsarnok én, a rab meg te valál,
„Csak némán szenvedtél, türtél és hallgattál . . .
„A mikor bevallád, hogy szíved az enyém,
„Szívem úgy repesett, bár régen sejtettem,
„És mégis folytatám kegyetlen játékom.
„Ez éltem legátkos'bb perce e világon!
„És felébredt végre büszkeséged s üzött,
„Pedig már szerelmem, ekkor hozzád fűzött;
„Vártalak remélve, folyton nap-nap után,
„Hogy szerelmed mégis majd visszaboz talán.
„Kérdeztem a fűszált, virágot, levelet:
„Visszajön-e hozzám, szeret-e, nem szeret?
„Kérdeztem a holdat csillagos éjjelen,
„Gondolsz-e még reáur, vagyok-e eszedben?
„Azt mondta a levél, hogy szeretsz végtelen.

Kérelem.

Versecz város iskolaszéke az idén is ugymint más években karácsonyfát kíván felállítani a tisztelendő nővérek vezetésére bizott elemi leánynépiskola munkatermében oly szegénysorsu fiu- és leánynövendékek számára, kiknek szüleik a szent ünnepek alkalmából gyermekeiknek még csekélyebb ajándékot adni sem képesek.

Tisztelettel fordulunk tehát városunk nagylelkű közönségéhez, hogy fáradozásainkat gyámolítani, a szegény gyermekek karácsonyfája számára taneszközöket, ruhákat ajándékozni, vagy bármily csekély összeg felajánlásával azok beszerzését elősegíteni sziveskedjenek.

A kegyes adományokat, — melyek nyilvánosan nyugtatványoztatnak — tisztelettel kérjük az úri-utcai elemi fiunépiskola igazgatóságához, vagy a leányiskolába a tisztelendő főnökhöz küldeni.

Versecz, 1892. december 1-én.

A városi iskolaszék.

Napi hírek.

Ürményi Bernát, városunk országgyűlési képviselőjének, valamint Ü r m é n y i Ferencz, cs. és kir. huszárfőhadnagyának — O felsége a király — a kamarási méltóságot adományozta.

Beteg főispánunk állapotában a mult napokban örömdetes járulás állott be. E hír nagy örömet fog okozni polgárságunk körében.

Főreáliskolánk államosítása ügyében Seemayer János, polgármesterünk a mult napokban a fővárosban járt a miniszterium illető ügyosztályáiban. A várossal kötendő szerződés jelenleg a jogügyek igazgatásánál van s egyes pontjai ez alkalommal is tisztáztak. A végérvényes eldöntés azonban nagyon sokáig várhat magára, s polgárságunk kezd már nyugtalanodni.

Tupi József, vasúti ellenőrünk magyar honosságát kért és nyert a miniszteriumtól.

Kinevezés. O felsége a király Seemayer Bélát, — kiról lapunk előző számában bővebben megemlékeztünk — járásbíróságunkhoz albirává nevezte ki. Fogadja jól megérdemelt előléptetéséhez igaz gratulációinkat!

Hymen. O-moraviczai Heinrich Dezső, földbirtokos, néhai o-moraviczai Heinrich Nandor, temesmegyei nagybirtokos, „Versecz és vidéke Társasköre“ sok éven át volt elnökének fia, eljegyezte özv. Tatarczy Károlyné szül. Schlinkert Erzsébet leányát, Er z s é b e t k i s a z s z o n y t Buziáson.

Athelyezés. Az igazságügyminiszter előterjesztésére a király Bran Gusztáv, lugosi járásbíróági albirónak, ki városunkban is huzamo-

„A hold: hogy halálig leszek az eszedben,
„Csak a csillag ottan, nem szólt, csak hallgatott,
„Halványult, haldokolt, míg végre lehullott

„Majd egy árny előttem, miként gonosz szellem
„Elsuhant nesztelen, úgy szorult a keblem;
„Bagoly volt, a halál, félelmes madara,
„Háztetőnkre szállott, rémesen huhogva.
„Iszonyún huhogott, annál iszonyúbban,
„Mert szavát megértém, oh átok volt abban!
„Azt mondta: Gyilkos vagy, de megvert az Isten!
„Kit szeretsz, az ifjú, meghalt, többé nincsen!!“

Itt elállt a szava, zokogás elfojtá.
Hozzám simult s arcát az enyémre hajtá.
És ekkor érezem mi az üdv, az égi,
Ha ajkunk egy angyal édes csókját érzi. . . .

Oly sötét lett minden egyszerre körülöm,
Nem hallok már panaszt, esőkját sem érzem,
Csak az arczom nedves, de nem az övétől,
Az én bánatomtól, szememnek könnyétől! . . .
S folytatom a sirást, búsan keservesen,
Hiszen csak álmodtam, minek is ébredtem?
Gyönyör úgy a halál, ha tudom, hogy szeret,
Isten! — ezt add nekem, vedd el az éltetmet!

sabb időn át működött, saját kérelmére a vinnai kir. járásbíróshoz leendő áthelyeztetését megengedte.

Református magyar istentisztelet. Tiszteletes Futó Zoltán, temesvári reform. lelképásztor ma vasárnap d. u. 3 órakor a főreáliskola kis rajztermében isteni tiszteletet tart.

Nemesszívű jöltevők. Szegény ev. gyermekek számára felállítandó karácsonyfára a nemesszívű jöltevőket adakozásra, felkéri a helybeli ev. egyházelőjárósága. Az Úr hallgassa meg a szegények könyörgését! A gyűjtéssel a polgári iskola két leánynövendéke bizatott meg.

A szegény diákok pártfogóinak figyelmébe Mindazok, kik a középiskolai tanuló ifjúság testi nevelésének fontosságát elismerik s azt javítani, s a szegény diákokat pártfogolni kívánják, ezen tisztelettel felkéretnek, hogy heverő korszolyáikat használat céljából atengedni sziveskedjenek. A korszolyák átadhatók bár melyik főreáliskolai tanárnak.

Karácsonyi játék; szegény gyermekek karácsonyfája. A mi asszonyunkról nevezett szegény iskolánövendék vezetésére bizott községi leányiskola munkatermében f. hó 23-án d. u. 4 órakor a gyermekert kis növendékei karácsonyi játékot tartanak. A szegény gyermekek karácsonyi ajándékaikat szombaton, azaz december 24-én d. e. 9 órakor fogják ugyanott megkapni.

Sic transit . . . A „Budapesti Közlöny“ vasárnapi száma — írja a „Pesti Hírlap“ — az orfeumi körökben nagyobb szenzációt keltett, mintha újból publikálta volna a hármasszerződést. A Ceciliak, Carolák és a többi éjjeli csillagok, kik egyébkor nem igen erőltetik magukat az olvasás nehéz mesterségével, ma egy más kezéből kapkodtak a Metropole kávéház egyetlen Közlönyét, s a legmélyebb fájdalom hangján betűztek ki egy tiz soros közleménykét a hirdetések rovatából. Ez a tiz sor egy gavalérnak gyámság alá helyezését tudatta, ki az utóbbi időben úgy szórta a pénzt, mint egy nábob. Atyja után, ki a tavaszal hunyt el, fél milliónál nagyobb vagyont örökölt a még csak 23 éves fiatal ember, a ki különben már 19 éves korában egy maga megjárta Monte Carlot, a mikor öngyilkosságának híre járta be a lapokat. A szerencsés örökös az apai vagyon birtokában oly alaposan hozzálátott a gavallér élethez, hogy egy fél év alatt nemcsak a kezéhez jutott nagy összeg készpénzt bocsátotta szélnek, hanem több mint százezer forintnyi adóssággal terhelte meg birtokait. Mint mondják, a fiatal gavallér az összeg legnagyobb részét arra az orfeumos hölgyre költötte, ki a lapokban azt is közzétette, hogy jegyese lett udvarlójának. Az eljegyzési hírt ugyan nem czáfoltak meg, de beavatottak pár nap mulva meggyőződtek annak alaptalanságáról. A fiatal gavallér családja mindazonáltal megsokalta a fiatal ember ötös szürke fogatait, szállodabeli 2—300 forintos vacsora-számlait, a hölgyeknek ajándékozott 4—5000 forintos boutonokat, s megtette a szükséges lépéseket, melyek következtében tékozlás miatt gondnokság alá helyezték.

A hírlapirodalom és a milleniumi kiállítás. Az „Ottthon“-ban tartott értekezleten a sajtó képviselői Budapesten abban állapodtak meg, hogy kiállítási sajtóbizottsággá a most élő lapok képviselői alakulnak meg s elnökké felkiáltással J ó k a i Mórt, alelnökké R á k o s i Jenőt s jegyzővé K e n e d i Gézát választották meg, egyuttal rájuk bízván az ügyek további vezetését.

Ternő. Boschitz János, fehértemplomi kereskedő a kis lutrin 13500 frtot nyert.

Erdekes pénzlelet. A róm.-kath. temetőben Darmuth sirasó alig egy láb mélységben 104 drb. Zsigmond kiraly féle ezüst dénart talalt. Az érmeek jól beváltak pakolva, teljesen épek és tiszták. Az egész lelet hiánytalanul küldetett be a nemzeti muzeum igazgatóságához.

A tornabálra nagyban folynak az előkészületek. A szinte fényüzéssel kiállított meghívók e héten már szét küldetnek. Azok, kik tévedésből talán meghívót nem kaptak, de arra igényt tartanak, sziveskedjenek azt a rendezőség bármely tagjával tudatni.

Ezüstpénzek a forgalomban. Értesítjük a közönséget, hogy az ezüst 10, 20, 25 krajczárosok és 1 forintosok még mindig forgalomban vannak s forgalomban maradnak mindaddig, míg bevonásuk tárgyában az állampénztar hirdetményt nem fog kibocsátani. A saját érdekekben figyelmeztetjük a közönséget, hogy ezüstpénzeinek továbbadásánál semmiféle levonásba bele ne egyezzzék s magát becsapni ne engedje.

Uj vasutüzletszabályzat lép életbe 1893. január 1-jével, mely némi változásokat tartalmaz az áruszállítás közul. Ezen kereskedelmi szempontból érdekes változásokról a karácsonyi vagy

ujévi számunkban egy bővebb, Berger Lipót, vasúti teherpénztáros tollából származó cikkben fogunk megemlékezni.

Mechanikai színház látható az Andrásy-sétátéren fekvő Georgievits-féle ház egyik nagyobb bolthelyiségében. A mozgó alakokban nagy élvezetet talál különösen a fiatalabb nemzedék.

A kongrua-összegek a délvídedék. Hivatalos kimutatás szerint a csanádi egyházmegyében a hívők száma 724.000, a plébániák száma 217; ezek közül kongruára szorul 5; a plébánosi kongrua-összeg 359 frt. A káptalani állomások száma 88; ezek közül kongruára szorul 48; a kápláni kongrua-összeg 4629 frt. — A lugosi gör.-kath. egyházmegyében a hívők száma 92.521; a plébániáké 159; ezek közül kongruára szorul 157; a plébánosi kongrua-összeg 60 460 frt.; a káptalani állomások száma, melyek mind kongruára szorulnak; a káplán-kongrua-összeg 2746 frt. A kongrua-összeg a 12 latin egyházmegyére kitesz 198,591 frtot, a 6 görög egyházmegyére 708.768 frtot.

Kisdudóvódk. Vármegyénk közigazgatási bizottságának f. hó 13-án tartott ülésében sok más érdekes dolog mellett nagyfontosságú volt Mártonffy Márton, kir. tanfelügyelőnknek a kisdudóvódk, gyermekmenhelyek stb. . . . tárgyanban tett előterjesztése, melynek alapján a bizottság kimondotta, hogy 40 községben lesznek kisdudóvódk felállítandók: Csákova, Gilárd, Liebling, Zsebely, Denta, Detta, Varadia, Fehértemplom, Ulma, Kubin, Bavaniste, Deliblat, Allios, Hidegkút, Lippa, Knéz, Merczyfalva, Monostor, Orczyfalva, Szécsány, Varjas, Fönlak, Németsztpéter, Székesut, Uj-Arad, Nagy-Zsám, Szt.-András. Kis-Beckerek, Uj-Bessenyő, Gyarmatha, Parác, Szakálháza, Rékás, Kétfél, Murány, Fibis, Kis-Szt.-Miklós, Szépfalu, Zádorlak és Kustély. A községek felhívják, hogy az ovoda felállítására a szükséges intézkedéseket megtegyék és hozandó határozataikat jövő évi január hó végéig a közigazgatási bizottsághoz betérjesszék. Allandó menedékházak felállítására köteleztetnek a következő községek: Bruckenau, Hodony, Kalácza, Majlátfalva, Zsádány, Féregyház, Nagyfalva, Németságh, Keszincz, Izbistye, Károlyfalva, Nikolincze, Mramorák, Moravicza, Nagy-Szedistye, Rittberg, Szilas, Gattaja, Sipet, Vojtek, Beregszó, Csernegyház, Gyírok, Román-Szt.-Mihály, Mosnicza, Saág, Bázos, Belincz, Janova, Jezvin, Liget, Móriczföld, Petromány, Kisfalud, Buziás, Hittyiás, Nagy-Köveres, Paulis, Német-Sztamora, Jaszenova, Kuszics.

A posta és távirtda negyedszázados fejlődése. Hazánk közigazgatási életének nagy átalakulása a legutóbbi huszonöt év alatt egyetlen állami intézményünkben sem tükröződik oly meglepően vissza, mint a postának és távirtdának 1868 óta való bámulatos fejlődésében. 1868-ban volt az országban 1327 posta és 349 távirtdahivatal! ma a postahivatalok száma 4373, a távirtdahivataloké 1940. 1868-ban szállított a posta 32 millió levelező lapot és levelet, 13 millió hírlapot, 4 millió pénzlevelet és csomagot; a múlt évben szállított 222 millió levelező lapot és levelet, 68 mill. hírlapot és 13 mill. pénzlevelet és csomagot. A szállított pénzlevelek és csomagoknak 1868-ban 4 mill. kilgr. volt a súlya és 705 millió frt. az értéke; a múlt évben 49 millió kilogr. volt a súly és 1979 mill. forint az érték. A táviratok darabszáma 1868-ban mögötte maradt az egy milliónak, a múlt évben jelentékenyen felülmulta a nyolcz milliót. A mi pedig a pénzügyi eredményeket illeti, a postánál és távirtdánál 1868-ban még mintegy haromszáz ezer forintnyi hiány mutatkozott s a rákövetkező első években és még igen csekély volt a felesleg; a múlt évben négy millió forintot meghaladó felesleg volt a postának és távirtdának.

A tomesvári állami tanítóképezde — mint Csáky Albin gróf, vallás- és közoktatásügyi miniszter a városi törvényhatósághoz intézett leiratában közli — 1893. évi szeptember hó 1-én okvetlen megnyílik, ha a városi törvényhatóság az államnak 1895-ig rendelkezésére bocsátja az annak elhelyezésére szükséges ideiglenes épületet. 1895-ig elkészülhetne aztán az állami tanítóképezde épülete, melynek költségeihez a város 50.000 frttal készpénzben és 50.000 frttal az államtól felveendő kölcsönben. Temesgye pedig 20.000 frttal járulna hozzá. Az épület telkének kiválasztásával a miniszter Lévy Ferencz, miniszteri osztálytanácsost és Mártonffy Márton, kir. tanfelügyelőt bízta meg.

D. K.
Fagyos ablak azonnal megtisztítható, ha oly vízzel nedvesítjük meg, melyben konyhasó vagy timsó lett feloldva; 1/2 liter meleg vízbe

egy maroknyi só teendő. Erős fagyoknál tanácsos az ablakot mielőbb letörölni, mert sokszor van rá eset, hogy az erős fagy megrepszti az üveget.

(Piaczi árak Verseczen). A múlt csütörtökön f. hó 15-én a következők voltak a piaci árak: Búza legjobb 6 frt. 30 kr., közép-szerű 5 frt. 10 kr., Kétszeres legjobb 5 frt. 35 kr., közép-szerű 5 frt. — kr., Rózsa legjobb 5 frt. 20 kr., Arpa legjobb 4 frt. 80 kr., közép-szerű 4 frt. 40 kr., Zab 4 frt. 50 kr., Kukoricza 3 frt. 45 kr., Marhahús 54 kr., Disznóhús kilója 42 kr., Cukor, 50 kr.

Leányok miatyánka. Egy kisasszony noteszből másolta le valaki ezt a „modern könyörgést”: „Mi kérünk a ki vagy a 25—30-as években, jelentessék be a te neved. Jöjjön el a te násznagyod legyen meg a te akaratod miképen itt a szalonban, azonképen a templomban is. A mindennapi konyhapénzünket add meg nekünk minden hónap elsején. És bocsásd hozzánk leánykori udvarlóinkat, miképen mi is elbocsátjuk a rád kacsingató szobalányokat. Ne vigy minket a jövő farsangba leányfövel. De szabadíts meg a pártától. Mert tiéd az ebéd idejének meghatározása, a kontók kifizetése és az utolsó előtti szó, most és a pap összeadásaig: azoutül ám—nem!

Az ártatlan privátdiner.

— Miska!

— Parancsol kapitány úr.

— Vidd el ezt a levelet a kaszárnyába az ügyeletes hadnagy úrnak. Várd meg, amig elolvassa.

— Privátdiner Miska szubordinációs ügybuzgósággal és hosszú lábakkal neki rontott az utcának, se nem látott, se nem hallott addig, míg ott nem volt a kaszárnyában.

— Hadnagy úr, jelentem alásan, egy levelet hoztam a kapitány úrtól.

A hadnagy úr fölteszi a monokliját, s elolvassa a levelet, aztán nagyot kiált az ő betretva hangján.

— Napos!

— Parancs.

— Zárja be ezt az embert — regelig.

Privátdiner Miska nagyot bámul. Hát ez volt a levélben. De hát mit is követet ő el? Csak törte rajta a fejét, míg az áristomba bevezette a káplár. Ejnye, ejnye, de már csak ugyan nem érti a dolgot! Miért kell neki most itt tölteni ezt a drága éjszakát, mikor éppen ma olyan jó vacsorát tudott volna szerezni akár a Katinál, akár a Zsuzsinál. Lehúzódott szomorúan a priesre és ott elmélkedett a szerencse forgása fölött. Csak legalább tudta volna, hogy miért van ez, mindjárt könnyebben viselte volna el a sorsát. Az éppen nem nagy valami, hogy itt kell ülnie, ült ő már itt máskor is, de soha nem fajt ugy a lelke, mint most, mikor még azt sem tudja, hogy mi bünt követett el!

Azért csak elaludt, mert az a jó bakatermesztet mindenkor benne találja magát a helyzetben, ha még olyan kritikus is.

Keggel, mikor kieresztette a napos, nagyott fújt a levegőbe privátdiner Miska s a hogy csak tudott, vágatott haza, hogy még otthon találja a kapitány urat. Mar csak nem tud addig nyugodni, míg ki nem fürkészi a dolog mi voltát. Mért kellett ő neki, hite szerint, ártatlanul árestáns lenni reggelig. Csak attól tartott, hogy ha tapogatózik, még folytatasa is lesz az éjjeli mulatságnak. De csak elszanta magát és oda állott a kapitány elébe.

— Kapitány úr, jelentem alásan, kitöltöttem a rám szabott büntetést.

Hogy leste a kapitány úr arcát. Vajjon hogy fogja most összeszidni; de majd eltátotta a száját a jámbor, mikor az a kemény katona arc egyszer csak vigan széthúzódott, az a félemletes kéz pedig benyult a zsebre.

— Jól van fiam, Miska! Nesze csak, itt van ez a huszas, idd meg.

Ejnye, hát ez már megint mi? Most kezdett csak belebondulni a jámbor ebbe a találós mesébe. Mikor a kapitány úr már kiment a szobából, ő még akkor is ott állt, hol a huszasra, hol a saját abrazatára báméskodva, mely a szemben levő tükörből olyan furának tünt elő.

Amint így báméskodott, egyszer csak megakadt a szeme valamin.

Egy rózsaszín harisnyakötő . . . a kapitány úr szobájában.

A hosszúkás abrázat egyszerre szélesnek látszott a tükörből a privátdiner Miska oda ütött az öklével arra a nagy bukájára, amiben hirtelen vilagosság gyult. Hogy is nem tudta mindjárt kitalálni a titkot!

Kérdezhették aztán ő tőle, hogy miért volt az egyesben, csak mosolygott titokzatosan, de néma volt, mint a hal. Egyszer aztán mégis elmondta a Lidinek egy tál galuskáért, Lidi a Nagyságának — egy fejrevalóért, Nagysága meg az egész világnak.

Irodalom.

Ugye bár, **mama**, karácsonyra ismét egy ki egészítő-szekerényt kapok? Számos gyermek kérdez így, karácsony előtt és az óvatok még hozzá szokták tenni, de annak a számúnak kell lenni és a „Horgony” gyárjegynek rajta kell lenni, mert különben nem használhatom két Horgony-Kőépítőszekerényem kiegészítésére. Tényleg így van, a mint a Richter F. Ad. és társa bécsi cég csinos árjegyzékéből látjuk, mi ennél fogva a nyájas olvasóknak, egy kőépítőszekerény vételénél, bizonyos óvatossággal ajánlunk. Boszantó lenne, ha vevő csak későn az ünnepen győződne meg, hogy nem a híres Horgony-Kőépítőszekerényt kapta, hanem értéktelen utánzást vett; az ünnepi öröm oda volna. A karácsonyi ajándékok közt a Horgony-Kőépítőszekerények joggal foglalják el az első helyet; a ki valamely ismerősül látta, magának is vesz ilyen, a ki pedig egynek birtokában van az ez évben, egy vagy több kiegészítőszekerény hozzávásárlása által, nagyobbítja azt. Ez másféle játéknál nem lehetséges; ellenkezőleg majdnem kivétel nélkül értéktelenek rövidebb idő alatt. A Horgony-Kőépítőszekerények ellenben évekig eltartanak s ennél fogva, ha egy ilyen szekerény tartósságát tekintetbe vesszük, bátran a legolcsóbb ajándéknak mondhatjuk.

A Magyar Gênioz. Van a fővárosban egy gyönyörűen kiállított lap, a „Magyar Gênioz”, mely jól ösmeri hivatását s melynek szerkesztői Hevesi József és Karaczag Vilmos nagyon tudják, hogy mit kell a közönségnek nyújtaniok, hogy a lap érdekes és vonzó legyen. Hogy egy illusztrált képes hetilap képei lehetnek ugyan változatosság okáért szép kompozitíók, de a közönség kedvében járnak, s a közönség jó szolgálatára cselekszenek, ha az események illusztrációt adják mindig. És ebben különbözik a „Magyar Gênioz” minden más hetilaptól, s főleg a külföldi hasonló vállalatoktól, mely, fájdalom, még mindig nagy számban van elterjedve hazánkban, de melyet ép a „Magyar Gênioz” ugyancsak hatalmas erővel kiszorít a jobb magyar családoknál. — A „Magyar Gênioz” ma-holnap már második évfolyamába lép s így most már szép multra hivatkozhatik. — Vagy nem szép mul-t-e az, ha elmondhatja, hogy egy év alatt több mint ezer képet hozott művészi kivitelben, s nem-e páratlanul áll a magyar sajtóban, hogy elmondhatja, mikép alig van széles e hazában egyetlen író is, a ki az egy év alatt ne dolgozott volna a „Magyar Gênioz”-ba. A „Magyar Gênioz” már a karácsonyi számban megkezdí új regénye közlését. Szerzője dr. Várady Antal, a koszorús író, ki egyuttal oly tárgyat dolgozott föl, melyhez magyar író nem igen férhetett hozzá. A regény címe „Sancta Veritas” és tárgya a mily lélekelelő, ép oly érdekes, költői és rejtélyes. A nagy díszszel és fénynyel kiállított karácsonyi számot a lap kiadóhivatala minden új előfizetőnek megküldi. A „Magyar Gênioz” előfizetési ára egész évre 10 frt., fél-évre 5 frt., negyedévre 2 frt. 50 kr. (Szerkesztőség és kiadóhivatal Budapest, VI., Aradi-u. 8. sz.)

Eredeti előfizetési felhívás. A „Magyar Hírlap”, mely rövid idő alatt páratlan népszerűsége tett szert, eredeti alaku előfizetési felhívást adott ki. A lap rendes formájában két oldalon munkatársai autogrammjait mutatja be. Akik csak a nyomtatott betűk formájában szoktak megjelenni a közönség előtt, saját kezükönásával mutatkoznak be. A „Magyar Hírlap”-ra vall ez az ötlet. Mindig újat, mindig eredetit nyújtani, ez az elve. A „Magyar Hírlap” minden rovata, a vezércikkeltől kezdve a táviratokig: érdekes, információi a legjobbak. Az elmúlt évben is megmutatta ezt több ízben s hogy csak a legutóbbi esetről emlékezzünk meg: a „Magyar Hírlap” a kabinetváltásról már akkor adott hírt, amikor arról — a demissionáló miniszterek kivételével — még a beavatott körök sem tudtak. De nemcsak politikai újdonságai, hanem a napi eseményekről, művészeti dolgokról közölt hírei is feltűnést keltenek. A „Magyar Hírlap” érdekesítő regényeket közöl, még pedig könyvalakban s legközelebb Beniczky-né-bajza Lenke, a nagy népszerűségű regényírónek Átültetett virág című regényének közlését kezdí meg. A közönség barátságát és támogatását pedig egy pompás karácsonyi ajándékkal halálja meg. Az egyik karácsonyi ajándék a nagy album, melynek tartalmát a legkiválóbb magyar írók és művészek gazdagították. Ennek mellékletei: egy gyönyörű olajnyomatu kép: Mascagni Rantzauk című operájának egy részlete (Kunossy Frigyes rajzával). Tárzanaptár az 1893. évre. A Kis Világ, a „Magyar Hírlap” gyermeklapja olvasói egy kicsiny albumot kapnak ajándékol. E karácsonyi ajándékot, melynek bolti ára 1 frt. 20 kr., a „Magyar Hírlap” minden előfizetője megkapja, azok is, akik december 20-áig újonnan belépnek. A „Magyar Hírlap” előfizetési ára egy hónapra 1 frt. 20 kr., negyedévre 3 frt. 50 kr., félévre 7 frt., egész évre 14 frt. A Kis Világ című, hetenkint megjelenő képes gyermeklap, (melyet csupan a „Magyar Hírlap” előfizetői rendelhetnek meg) negyedévre 50 kr., félévre 1 frt., egész évre 2 frt. A „Magyar Hírlap” szerkesztősége, kiadóhivatala és nyomdája a József-körút 47. szám alatt lévő palotában van.

Szerkesztői levelezés.

—á— A híres „Klapka“ cikkek lesz az öreg ágyú! — esetleg szóról szóra lenyomatjuk. A „német“ hiánytalan évfolyamaiért fogadjuk igaz, őszinte köszönetünket

—ly— **Oravicza.** Minden bizonynyal!

—fsk— A „boa“ sértetlenül hazakerült!

Richter féle türelmi játékok: Gyötrőszellem, Keresztjáték, Körrejtély, Fejtörő, Pythagoras stb. sokkal mulatságosabbak most, mint az előtt, mert az új füzetek a kettősjátékokra is tartalmaznak feladatokat. Csakis a „Horgony“ gyárjeggyel valódiak. Egy darab ára 35 kr.

Ezer meg ezer szülő dícsérőleg elismerte a híres Richter féle

Horgony-Kőépítőszekevények

nagy nevelési értékét, jobb és értékesebb játék nem létezik, sem gyermekek, sem felnőttek számára. Legjobb, és tekintetbe véve a tartósságot

a legolcsóbb karácsonyi ajándék

kis és nagy gyermekeknek. — Részletesebbet erről, valamint a türelmi játékokról a pompás építményekkel ellátott új árjegyzékben találni, melyet minden szülőnek ajánlhatjuk, hogy kellő időben érdemes játékot választhassanak gyermekeiknek. Ezen könyvecskét alúhírt cégtől ingyen és bérmentesen kapható. Mindazon kőépítőszekevények, melyek csomagolásán a „Horgony“ gyárjegy hiányzik, közönséges és kiegészítésre hasznavehetetlen utánzatok; ennél fogva mindig kifejezetten csak

Richter féle Horgony-Kőépítőszekevényei

kérendők és csak azok fogadandók el, mert eddig felülmúlhatatlanok s melyek 35 krtól egészen 5 frtig sőt ezen felül is minden finomabb játékszerkereskedésben készletben tartatnak.

Richter F. Ad. és társa

Első oszt. magy. csász. és kir. szabadalm. kőépítőszekevénygyár
Bécs, I. Nibelungengasse 4.

Vasúti menetrend. Fehértemplom-ról érkeznek: 5.30 reggel, 1.03 délben és 6.11 este Temesvár felé indul 5.36 reggel, 1.07 délben, 6.35 este. Temesvárról érkeznek: 7.23 reggel, 2.08 délben és 10.02 este. Fehértemplom felé indul: 7.31 reggel, 2.12 délben. 10.08 esée. Nagybecskerekéről érkeznek: 11.59 d-lben, 8.50 este. Becskerek felé indul: 5.50 regge, 2.20 délután. Jaszenováról Oraviczára indul: 8.15 reggel, 3 délután, 10.45 este. Oraviczáról Jaszenova felé indul: 3 éjjele 10.40 délelőtt, 3.35 délután. Temesvárról Arad felé indul: 8 reggel, 1.11 délben. 8.15 este Vojtekről Német-Bogsán felé indul 7 reggel, 9.15 este.

Megjelent

A női szépség művészetének tankönyve, készítette D. D. grófnő hátrahagyott jegyzete nyomán, kapható kizárólagosan a „Magyar Nők Lapja“ kiadóhivatalában fizetve **80 kr.**, keménykötésben **1 frt. 20 krt.**

Biztos utasítást ad a szépség fenntartásáról, az arc, kéz, termet szépítéséről, szóval az

örök szépség tankönyve.

Mindazoknak, kik a „Magyar Nők Lapja“-ra előfizetnek, 20 kr. csomagolási és szállítási díjat mellékelnek, ingyen küldetük „A női szépség“ című tankönyv.

A „Magyar Nők Lapja“-nak előfizetési ára a „Lugas“ című gyermeklappal, a „Tükör előtt“ című divatlappal és regénymelléklettel együtt

egész évre 6 frt. —
fél évre 3 „ —
negyed évre 1 „ 50

Mutatványszámokat ingyen küld a kiadóhivatal, Budapest, Kishid-utca.

Minták
minden tájék felé bérmentve.

Elismert legjobb modern ruhaszövetek
valódi, tartós, olesó, téli kabátok, felöltők, menschikoffok, mindenféle női felöltőknek kitűnő szövetet küld gyári áron méterenként **egyese** és szabóknak

cs. és kir. szab. finomszövet és gyapjúárú gyár és raktár
Schwarz Móríc
Zwittau Brünn mellett.

Egyenruhaszövetek, vizálhatlan szövetek, vadászruhák, Peruvien, Dosking szalonruhának, Billárd-, Livé- és nőiszövetek. Himalaya-kendők és pláidek.

3-10 mtr. ruhaszövet, teljes öltözet	frt. 3-50-tól	frt. 24.—
2- mtr. télikabátiszövet komplett téli kabátnak	„ 4 50-tól	„ 20.—
2- mtr. Überziheriszövet, kompl. felső ruha	„ 4.—	„ 15.—
2-80 mtr. Menschikoffszövet	„ 5.—	„ 20.—
1-80 mtr. egy teljes lodenkabátnak	„ 3 50	„ 9.—
3 25 mtr. egy fekete szalonruhára való	„ 7 50	„ 25.—
1-17 mtr. egy nadrágnak	„ 2 25	„ 11.—

Nagy kendők 10-4 2 fttól a legfinomabb Himalaya-kendőkig.

Még a legolcsóbb szövet sem veszíti színét és tartós.

Mintakönyvek
szabóknak kölcsönképen és bérmentve.

Küld utánvét v. a pénz előleges bekezdése mellett.
Még nem felelt árúknál visszatéríti a vásárlási árt.

Kirchner J. E. özvegyének
Verseczen saját házában
38 év óta fennálló s gyorsajtóval s más legujabb rendszerű kisebb sajtóval felszerelt

könyvnyomdája

ajánlja magát mindennemű nyomtatványok úgy mint:

ujságok, különféle művek, röpiratok,
árjegyzékek, számlák, étlapok, látogatójegyek,
eljegyzési kártyák, czimlapok, báli meghívók,
gyászjelentések, valamint czimkéek, árújegyek,
arany, bronz vagy különféle színű készítésére.

Elvállal továbbá körözvények, gyászjelentések, tabellák készítését minden hazai nyelven, s a legjutányosabb árak mellett.

A felvételi iroda, mely az Andrassy-sétátár és az iskola-úteza sarkán lévő Kádits-féle házban van elhelyezve, elvállal mindennemű megrendelést az összes bel- és külföldi hirdlapokra, regényekre, divatlappokra és minden e szakba vágó dolgokra.

Ugyanott kaphatók minden fajta irodai szerek a legnagyobb választékban s a legjutányosabb árakon.

A XXXVI. évfolyammal bíró első verseczi német lap, a „Werschetzer Gebirgsbote“ és „Délvidék“ szerkesztősége és kiadóhivala számára a hirdetések, felszólamlások és levelek a felvételi irodában is elfogadtatnak.

Mindennemű nyomtatványok a jegyzői irodák részére.

Versecz. A Kirchner-féle könyvnyomda tulajdona s nyomása.